
Fakultetslederens arbejdsberetning

Menighedsfakultetet 2021

Desværre bliver jeg nødt til at indlede årets beretning med at kommentere et dødsfald.

Den 6. oktober 2020 mistede vi en af vores studerende, som blev dræbt i en tragisk trafikulykke. Katrine Lilleøre Holms pludselige død vil i mange år frem dukke op som en smertelig påmindelse om, hvad døden kan tage fra os.

Den onsdag morgen, hvor vi fik den forfærdelige besked, planlagde vi en mindehøjtidelighed. Professor Kurt E. Larsen hentede sin præstekjole, og vores lærer i sjælesorg, Leif Andersen, udarbejdede en liturgi, som vi kunne følge. Menighedsfakultetets daværende formand, Jørgen Jørgensen, skrev en lille hilsen, som jeg kunne læse højt i forbindelse med en lille tale. Her lød det blandt andet:

Ord bliver fattige i timer som disse. Og dog er ord, hvad vi har at give hinanden. Ikke bare velmenende ord, men også Livets ord fra ham, der har døden og dødsrigets nøgler: "Den, som tror på mig, skal leve, om han end dør" (Joh. 11,25).

På MF lader vi videnskabelig teologi være kernen i undervisningen, mens rammen er kirkelig. I de svære dage efter Katrines død, oplevede jeg det som en stor styrke at have en kirkelig ramme, hvor der er plads til at dele tro og liv med hinanden. Pludselig blev det eksistentielt vigtigt, at teologien ikke blot er noget, som vi kan nærme os gennem akademisk analyse – men også noget, som vi kan se på med troens øje.

På årsdagen for Katrines død vil vi afholde en samling for studerende og ansatte, hvor vi vil ære Katrines minde og huske de svære døgn omkring hendes død.

Nødundervisning under coronakrisen

Ligesom alle andre uddannelsesinstitutioner har vi i 2020-2021 måttet gennemføre en stor del af undervisningen på digitale platforme uden fysisk

tilstedeværelse. Det er langt fra optimalt, men vi kan glæde os over, at alle eksaminer er blevet gennemført, og at karaktergennemsnittet vidner om høj læring.

Coronakrisen har også betydet, at mange ansatte i lange perioder har arbejdet fra hjemmet. Det gælder også mig selv. Hjemmearbejde rummer både fordele og ulemper. På den ene side har det givet mere ro til at løse større opgaver uden forstyrrelser. Online-møder kan i mange sammenhænge opleves mere effektive, fordi transporttid og tid til socialt fællesskab skæres

---

Overordnet set er vi kommet godt igennem coronakrisen. Undervisere og studerende har taget et fælles ansvar for at gennemføre undervisningen under svære vilkår

---

bort. På den anden side medfører hjemmearbejde og onlinemøder også en svækkelse af det faglige og sociale netværk.

I forhold til studiemiljøet har nedlukningerne betydet, at det har været langt vanskeligere at gennemføre sociale og åndelige aktiviteter. Det har også haft negativ betydning for både det faglige og sociale liv, at både kaffestuen, biblioteket og læsesalene har været lukket ned i store perioder.

Overordnet set er vi kommet godt igennem coronakrisen. Undervisere og studerende har taget et fælles ansvar for at gennemføre undervisningen under svære vilkår. Det administrative personale har støttet op med teknisk hjælp til undervisere, som for de flestes vedkommende på forhånd ikke havde erfaring med brug af digitale platforme til undervisning.

Ny bachelorordning

I 2020 har Fjellhaug International University College arbejdet intensivt med udviklingen af en ny studieplan for bacheloruddannelsen, som kan fungere på tværs af afdelingerne i Norge og Danmark.

Fjellhaug har været meget imødekommende over for vores ønsker i den forbindelse. Det har resulteret i et forslag med vide rammer, inden for hvilke vi kan få vores egne ønsker opfyldt. For eksempel når det gælder om at få obligatorisk praktisk teologi, mere Ny Testamente på basis af græsk sprog, deling af latin og hebraisk over to semestre.

Alt i alt kommer vi ud med en væsentlig bedre bachelorordning end den nuværende.

Ph.d.-studerende i Gammel Testamente

Som led i et omfattende generationsskifte på Menighedsfakultetet har MF's bestyrelse ansat endnu en ph.d.-studerende, Anja Smedstrup Christensen, denne gang i faget Gammel Testamente. Anjas ph.d.-projekt er nemlig blevet optaget på det Teologiske Fakultet i Oslo. Hun forsker inden for et område, som ikke har haft det store fokus i protestantisk teologi, nemlig ofrene i Gammel

Testamente, og især hvorfor det med blodet har stor betydning.

Menighedsfakultetet er etableret for kirkens skyld, og vi føler en naturlig forpligtelse til at bidrage med faglige indspark i den aktuelle kirkelige debat

---

Folkekirkens liturgi

Dåb, nadver og liturgi har været til debat i folkekirken. På Menighedsfakultetet afholdt vi derfor i marts måned til en konference om dåben og nadveren med overskriften *De evangeliske grundværdier i sakramentlæren*.

Der er god grund til, at Menighedsfakultetet afholder en faglig konference af denne type. Menighedsfakultetet er etableret for kirkens skyld, og vi føler en naturlig forpligtelse til at bidrage med faglige indspark i den aktuelle kirkelige debat. Det kan vi f.eks. gøre ved at indbyde til en faglig konference, hvor viden kan blive formidlet, og holdninger kan brydes.

Folkekirkens liturgiproces blev skudt i gang i 2016, da biskopperne nedsatte tre fagudvalg. To af MF's ansatte, dr.theol. Kurt E. Larsen og jeg

REALITETSTJEK

1. Folkekirken er bekymret på grund af udsigten til udtalt præstemangel
2. En stor pionergeneration af MF-præster pensioneres nu
3. Ansættelsen af MF-præster er vokset betydeligt siden 2016
4. MF kan kun levere omkring 20 % af de præster, der direkte efterspørges
5. Folketinget sekulariseres med færre teologer og færre politikere med øje for teologi og kirke

---

Der er gode grunde til at sætte fokus på rekruttering af nye studerende

---

selv, var indbudt til at deltage i dette forberedende udvalgsarbejde.

MF set udefra

I efteråret 2020 gennemførte vi med støtte fra Borgfonden og med hjælp fra Analyse Danmark en omfattende analyse af omverdenens syn på MF.

Formålet var at få input til, hvordan vi kan forbedre vores uddannelse, så flere unge i fremtiden vil vælge at læse på MF. Godt 700 personer har besvaret et fyldigt spørgeskema, som er udarbejdet af Analyse Danmark. Desuden har analyseinstituttet interviewet en række enkeltpersoner og gennemført gruppesamtaler på nettet.

Høj grad af enighed om værdigrundlaget

Undersøgelsen viser, at MF har en stærk berettigelse og relevans i kraft af, at vi lader forskning og undervisning finde sted på konfessionel basis. MF skal bevare et kirkeligt og konfessionelt udgangspunkt for at bevare troværdighed og eksistensberettigelse. Der er med andre ord stor enighed om værdigrundlaget og den kirkelige profil. MF's tilstedeværelse bidrager til, at teologien i Danmark er mere nuanceret, end den ville være uden MF's tilstedeværelse.

Behov for styrket faglig profil

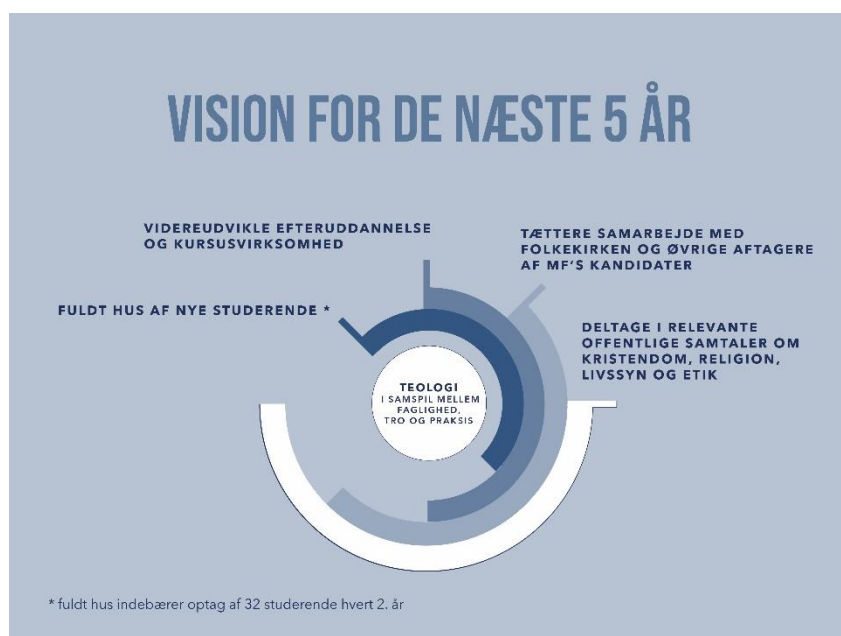
Lige så klart er det, at der ikke må herske tvivl om, at undervisningen er forskningsbaseret, og at MF aldrig må kunne anfægtes for f.eks. mangel på forskningsfrihed. Analyse Danmark fremhæver i deres rapport, at der er en særlig høj grad af tilfredshed med uddannelsens faglige niveau. Der er meget få, der anfægter niveauet.

Alligevel viser undersøgelsen, at der er behov for, at vi skal blive bedre til at vise, at vi underviser på akademisk niveau med fri forskning. Det er vi ikke selv i tvivl om, men det kan omverdenen være, og det skal vi gøre noget ved.

Især hos de tidligere studerende er der lavere tilfredshed, når det handler om MF's møde med den omliggende verden og i forbindelse med offentlige samtaler. Ifølge Analyse Danmark kan det være en indikation af, at de tidligere studerende gerne ser MF markere sig mere udadtil frem for at lukke sig om sig selv.

Hvad ønsker de potentielle studerende?

Vi har modtaget en række svar fra unge, der overvejer at læse teologi på MF. Analyse Danmark havde blandt andet arrangeret en chat-gruppe, hvor potentielle studerende fik lejlighed til at drøfte forventninger til uddannelsen.

Den vigtigste vision for de næste fem år er at få fuldt hus af studerende

Der er et godt sammenfald mellem de studerendes ønsker og det, vi allerede markerer os på:

- Et miljø, der er båret af de værdier, som de selv står for og lever efter.
- Et teologisk uddannelsessted, hvor der er plads til både faglighed, tro og praksis.
- Et stærkt studiemiljø

MF's evangelisk-lutherske udgangspunkt og det trygge og nære studiemiljø er væsentlig for at tiltrække studerende med samme baggrund som MF. Det har også stor betydning, at vi skaber muligheder for relevante studiejobs, deltagelse i studieture og praktikophold – gerne i samarbejde med de kirkelige organisationer, som vi deler lokaler med.

Undersøgelsen peger også på nogle barrierer, som kan få potentielle studerende til at fravælge MF som uddannelsessted:

- Begrænset økonomisk støtte. Studerende på MF er ikke SU-berettigede og modtager stipendier, der svarer til ca. 35% af SU
- Manglende information om, hvad uddannelsen kan bruges til, hvis man ikke sigter efter at blive præst

- Usikkerhed om muligheden for at blive optaget på kandidatuddannelsen ved Aarhus Universitet på grund af dimensioneringspolitikken nævnes også, men synes mindre markant
- Der mangler kvindelige forbilleder i form af kvindelige undervisere og forskere
- Et miljø der virker for lukket i forhold til studerende, som ikke kommer fra det primære MF-bagland

Det er opmuntrende, at respondenterne så markant giver udtryk for, at MF skal stå fast på sit bekendelsesmæssige udgangspunkt for at bevare troværdighed og eksistensberettigelse.

Lige så opmuntrende er det, at undersøgelsen fremhæver behovet for en tydelig faglig profil. MF er med til at sikre mangfoldighed i teologisk undervisning og forskning i Danmark, fordi vi lader videnskabelig teologi være kernen i undervisningen, mens rammen er kirkelig.

For at understrege, at MF også er for kvindelige studerende, har vi den 17. marts afholdt et særligt online arrangement for kvindelige potentielle studerende. Her fortalte fem kvindelige MF-teologer på tur kort om, hvad de brænder for. På

TEOLOGI FOR KIRKENS SKYLD

MF's kerneopgave er at uddanne bachelorer i teologi. Andre opgaver har også høj prioritet

---

den måde fik de deltagende nogle kvindelige forbilleder at spejle sig i.

Strategi for de kommende år

På baggrund af undersøgelsen har vi opstillet en strategi for de kommende år. Den har tre fokuspunkter:

1. Udvikling af kommunikations- og imagestrategi
2. Indsats for øget studenteroptag
3. Styrke den indtægtsgivende forretning

Ad 1: Udvikling af kommunikations- og imagestrategi

Analysen understreger et behov for, at vi i endnu højere grad skal markere os som en seriøs og faglig funderet uddannelsesinstitution, som ikke kan anfægtes af f.eks. mangel på forskningsfrihed. Derfor er der behov for en kommunikations- og imagestrategi, som kan styrke MF's offentlige profil som en videnskabelig uddannelsesinstitution med rødder i den evangelisk-luthersk bekendelse.

Ad 2: Indsats for øget studenteroptag

Folkekirken oplever en stigende præstemangel samtidig med, at mange præster med MF-baggrund pensioneres. Den vigtigste opgave lige nu er derfor at rekruttere flest mulige studerende til bachelor- og efteruddannelsen.

Derfor arbejder vi på at formindske eller helt fjerne nogle af de barrierer, som ifølge undersøgelsen kan få potentielle studerende til at fravælge MF som studiested.

Det indebærer både et politisk arbejde for at få lempet dimensioneringen ved Aarhus Universitet, hæve stipendier til minimum 50% af statens SU, fastlægge og videreudvikle tilbud om studieture, mentorordninger, praktikophold og udvekslingsophold.

Der ligger også en særlig opgave i at skabe et mere attraktivt studiemiljø for kvindelige studerende.

I forbindelse med det kommende optag af nye studerende til sommer har vi gennemført en

meget omfattende rekrutteringskampagne. Vi har blandt andet udviklet hjemmesiden teologistudiet.dk, hvor interesserede kan få et overblik over uddannelsen og studiemiljøet.

MF er med til at sikre mangfoldighed i teologisk undervisning og forskning i Danmark, fordi vi lader videnskabelig teologi være kernen i undervisningen, mens rammen er kirkelig

---

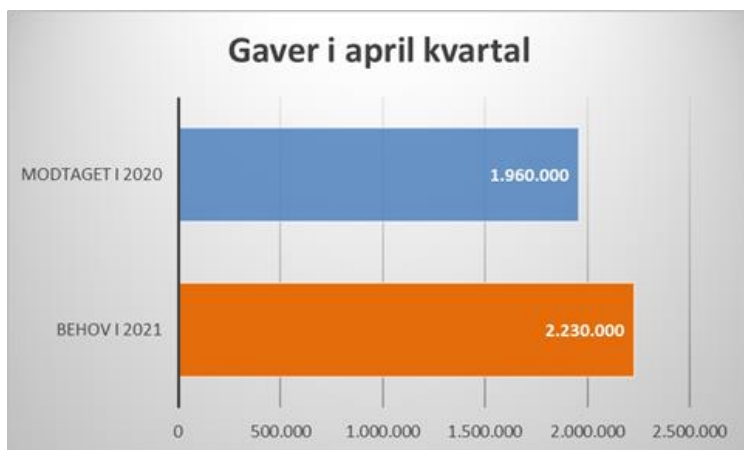
Fra efteråret 2021 vil det også være muligt at tage visse enkeltfag på bachelorniveau som netstuderende ved FIUC-Aarhus, hvor man hjemmefra følger undervisningen via video-filer, laver opgaver og sparrer med underviseren. Både undervisningen og eksamen sker online. Det øger muligheden for, at langt flere - og mere fleksibelt - kan få glæde af undervisningen på MF!

Ad. 3: Styrke den indtægtsgivende forretning

Et forhøjet optag af studerende på BA-uddannelsen vil øge udgifterne betragteligt. Det vil ikke være muligt at spare yderligere på driften. Vejen frem er derfor at skabe nye indtægter.

Derfor arbejder bestyrelsen for MF Århus Fond fortsat på at etablere en ejendom med det formål at tilføre MF flere indtægter og skabe fysiske rammer for nye samarbejdspartnere. Vi er i løbende dialog med flere organisationer, som overvejer at flytte ind i den nye bygning.

Arbejdet skrider planmæssigt frem. Hvis alle brikker falder på plads, kan vi tage første spadestik i løbet af efteråret 2021.

Økonomien er en stående udfordring. Hvis regnskabet skal gå i balance, skal vi her i regnskabsårets sidste kvartal indsamle ca. 270.000 kr. mere end april kvartal sidste år

En anden positiv udvikling er, at Borgfonden har bevilliget et stort tilskud til stipendier i de kommende to studieår.

Selv om der er tale om et betydeligt tilskud på forventeligt mellem 1 og 1,5 mio. kr., vil det fortsat være nødvendigt at skabe flere indtægter, hvis budgettet skal bringes i balance. Derfor planlægger vi en række indsamlingsinitiativer, ligesom vi håber på at kunne udbyde flere indtægtsgivende kurser.

Tak

2020 har været et ganske særligt år med stor usikkerhed på en række punkter. Vi har tilmed været ramt af chok og dyb sorg.

Trods det har vi haft et godt år, som vi kan se tilbage på med stor taknemmelighed. Tak til alle jer, der har ydet en stor indsats for at finde en løsning på de mange udfordringer, som pandemien har ført med sig. Tak til bestyrelsen for en tydelig ledelse, som hviler på klare værdier. Tak til repræsentantskabet for indsatsen med at få den nye medlemsstruktur helt på plads. Tak til mine kollegaer for et inspirerende samarbejde og en stærk faglig indsats.

Afslutningsvis vil jeg fra administrationens side rette en særlig tak til Jørgen Jørgensen for en lang og betydningsfuld indsats som formand for MF. Jørgen valgte i efteråret 2020 at træde af. Som ansatte har vi altid haft let adgang til bestyrelsen, som har formået at give os de nødvendige med- og modspil. Tak til Jørgen for en formidabel indsats! Jørgen er som formand afløst af sognepræst

Sune Skarsholm, og vi ser frem til et godt samarbejde med Sune.

Menighedsfakultetet har siden sin start i 1967 haft som sin vision at uddanne præster, der brænder for evangeliet og vil arbejde i troskab mod Bibelen og folkekirkens evangelisk-lutherske trosgrundlag. For os ansatte er det et stort privilegium at være en del af dette vigtige arbejde, og vi glæder os hver dag over den tydelige opbakning, som vi får fra et stort kirkeligt bagland. En særlig glæde er det at se, at så mange af vore nyuddannede teologer finder arbejde som præster rundt om i landet.

Guds kirkes grund alene er Kristus, Gud og mand; den er ej bygt af stene, men skabt ved ord og vand af ham, som kom at vinde på jord sin himmelbrud og gav sit blod for hende at fri af trældom ud.

DDS 334, v1